

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z - 075515
Documentnummer: 399033
Datum: dinsdag 2 juli 2024
Onderwerp: Monitor jeugdhulp Wassenaar 2023
Bijlage(n):

1. *Regiovisie monitor jeugdhulp Haaglanden 2023*
2. *Dashboard jeugdhulp Wassenaar 2023*
3. *Toelichting dashboard jeugdhulp Wassenaar 2023*
4. *Preventie en jeugdhulp Wassenaar*

Geachte Raad,

Met deze brief en bijlagen willen wij u informeren over de volgende onderwerpen:

- De Regiovisie monitor jeugdhulp Haaglanden 2023
- Het dashboard jeugdhulp Wassenaar 2023
- Preventie en jeugdhulp Wassenaar
- Conclusie en vervolg

1. Regiovisie monitor jeugdhulp Haaglanden 2023

In de tweede helft van 2021 hebben de raden van de gemeenten in Haaglanden¹ de Regiovisie Jeugdzorg Haaglanden 2021-2026 vastgesteld. De Regiovisie is een meerjarencader voor de gezamenlijke koers in de jeugdhulp. De regio stelt jaarlijks een Regiovisie monitor op, waarin de data staan gebaseerd op de vastgestelde Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's), welke zijn voortgekomen uit prioritaire ambities uit de Regiovisie. Deze ambities zijn nader uitgewerkt in het regionale Uitvoeringsplan Jeugdhulp Haaglanden 2023-2024.

In de bijlage treft u de definitieve versie van de Regiovisie monitor, die informatie bevat over de regionale jeugdhulpcijfers van 2023. Over het algemeen leken in 2022 zowel de groei van het aantal cliënten als de uitgaven per client in de regio Haaglanden te stabiliseren. Dit suggereerde een trendbreuk ten opzichte van de aanhoudende groei van de jaren daarvoor. De cijfers van 2023

¹ Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland en Zoetermeer.

laten zien dat die suggestie ten onrechte was. Weliswaar is het aantal jeugdigen dat in de regio jeugdhulp ontvangt vrijwel stabiel, de uitgaven per jeugdige blijven stijgen. De wachttijden voor ambulante en verblijfshulp jeugd-ggz zijn zodanig opgelopen dat er een regionaal afwegingskader is ontwikkeld om de meest kwetsbare kinderen tijdig passende hulp te kunnen bieden.

Omdat de diverse gemeenten in Haaglanden hun raden op verschillende manieren informeren over lokale ontwikkelingen, is in deze versie van de Regiovisie monitor geen lokale vertaling of duiding aangebracht. Met het dashboard jeugdhulp Wassenaar en de bijlage preventie en jeugdhulp Wassenaar informeren wij u, met de lokale cijfers en een toelichting daarop, over het jeugdhulpgebruik in Wassenaar in 2023.

2. Dashboard jeugdhulp Wassenaar 2023

In deze brief informeren wij u tevens over het dashboard jeugdhulp 2023 (bijlage 2), met daarin gegevens omtrent de ontwikkelingen van aantallen cliënten en kosten in 2023. In het dashboard is een selectie van producten en productcategorieën van de regionaal ingekochte jeugdhulp opgenomen. Het dashboard geeft geen weergave van de totale uitgaven op tweedelijns jeugdhulp, maar wel van het grootste deel. In het dashboard zijn namelijk geen gegevens opgenomen van de lokaal ingekochte jeugdhulp, van de maatwerkcontracten en van de landelijk ingekochte zorg. Het dashboard geeft een beeld van hoe de regionale ontwikkelingen die zijn weergegeven in de Regiovisie monitor zich lokaal vertalen. De gebruikte data zijn niet definitief aangezien aanbieders volgens de contractafspraken tot 1 juli 2024 de tijd hebben om declaraties over 2023 in te dienen.

In de toelichting op het dashboard (bijlage 3) geven we uitleg over de opgenomen tabellen en grafieken in het dashboard, en geven we een beeld van mogelijke trends en ontwikkelingen. Waar mogelijk relateren we dit aan de autonome, lokale ontwikkelingen. Hierbij benadrukken we dat er geen evident causaal verband kan worden gelegd tussen stijgingen en dalingen met maatschappelijke trends en ontwikkelingen. In de toelichting op het dashboard vindt u ook meer informatie over de meest complexe jeugdhulptrajecten en de invloed van trends en ontwikkelingen, zoals geduid in de Regiovisie monitor, op het jeugdhulpgebruik in Wassenaar.

3. Preventie en jeugdhulp Wassenaar

In het raadsbesluit van 1 april 2021 (Z/21/050807/231370) is een aantal lokale maatregelen opgenomen om de overschrijdingen op de jeugdhulp om te buigen. In de bijlage Preventie en jeugdhulp Wassenaar schetsen we de algemeen toegankelijke voorzieningen voor jeugdhulp en gaan we in op de stand van zaken omtrent afzonderlijke maatregelen om het lokale veld te versterken en stevig in te zetten op preventieve hulp dichtbij huis. Door het bieden van passende jeugdhulp dichtbij huis, onder andere vanuit het Sociaal Team Wassenaar en de praktijkondersteuner GGZ-Jeugd bij de huisartsen (POH Jeugd), beogen we de instroom in tweedelijns jeugdhulp te beperken. Tevens wordt in deze bijlage ingegaan op een aantal andere ontwikkelingen die van invloed zijn op de jeugdhulp.

In het kader van preventie wordt u binnenkort geïnformeerd over de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, afgenomen door de GGD onder jongeren in leerjaar 2 en 4 van het Regulier Voortgezet Onderwijs. De bevindingen uit de Gezondheidsmonitor van de GGD komen overeen met de monitor

jeugdhulp. Zo ligt het percentage Wassenaarse jongeren dat psychische klachten heeft lager dan in de regio. De helft van de Wassenaarse jongeren voelt zich vaak gestrest, net zoals jongeren uit de regio Haaglanden. Het middelengebruik onder Wassenaarse jongeren ligt hoog in vergelijking met de regio. Dit wordt ook benoemd in bijlage 4 en is een van de redenen waarom we de komende jaren meedoen met het landelijke programma Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Met OKO zetten we in op het verbeteren van de mentale gezondheid van jongeren en het verminderen van het gebruik van alcohol, tabak en drugs.

4. Conclusie en vervolg

Op basis van de trends en ontwikkelingen uit de Regiovisie monitor en de lokale data uit het dashboard kan gesteld worden dat na een stabilisatie van het totaal aantal unieke cliënten in 2022, er in 2023 een stijging in het aantal unieke cliënten heeft plaatsgevonden. In vergelijking met andere regiogemeenten uit de H9 valt de stijging in Wassenaar echter mee, wat zou kunnen impliceren dat het verder verstevigen van het lokale, preventieve veld effect heeft. Het jeugdhulpgebruik in Wassenaar is lager dan het landelijke gemiddelde en met Midden-Delfland het laagste ten opzichte van de gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden². Met het Sociaal Team Wassenaar zetten we in op een krachtig preventief lokaal veld, onder andere met een toegang die ook zelf hulp biedt. Tevens is de jeugdhulp bij de huisartsen met de POH Jeugd effectief en geborgd. Door een uitgebreidere triage zijn de verwijzingen naar jeugdhulp beter passend, en veel verwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp worden voorkomen.

Dit neemt niet weg dat de totale uitgaven voor jeugdhulp gestegen zijn. In 2023 zien we met name de kosten stijgen voor jeugd-ggz, dagbehandeling, jeugdreclassering en kindergeneeskunde. Het totaal aan kosten voor de ambulante jeugdhulp, alsmede voor de zwaardere categorieën jeugdhulp (zoals jeugdbescherming en verblijf) is in 2023 gedaald. Naar aanleiding van zowel de regionale als lokale trends en ontwikkelingen zullen wij de komende periode verder inzetten op het volgende:

- Op regionaal niveau wordt extra ingezet op de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd, en het verbinden van deze agenda aan onze regionale ambities. In het kader daarvan wordt er momenteel uitvoering gegeven aan een bestuurlijke opdracht kostenbeheersing. Hiervoor wordt ingezet op een viertal actielijnen die op middellange termijn voor besparingen moeten zorgen. Rond de zomer wordt u hierover geïnformeerd.
- In Wassenaar zijn we ter voorbereiding op de uitvoering van de Hervormingsagenda op lokaal niveau al gestart met de integrale toegang, het Sociaal Team en de inzet van de POH Jeugd. Met een lokaal projectplan nemen we aanvullende maatregelen die o.a. betrekking hebben op de efficiëntere inzet van de (geïndiceerde) hulpverlening en het beperken van instroom door in eerste instantie, waar mogelijk, te verwijzen naar het preventieve veld.
- Het verder verstevigen van het Sociaal Team Wassenaar, de samenwerking met de POH Jeugd en de verbinding tussen jeugdhulp, onderwijs en andere aanpalende domeinen.
- Om te weten of we de gestelde doelen en maatschappelijke effecten bereiken, zowel overkoepelend binnen het Sociaal Domein als per thema zoals de jeugdhulp, zetten we in

² CBS jeugd, tweede halfjaar 2023: in Wassenaar had 8,6% van de jongeren jeugdhulp ten opzichte van 11% in Nederland (www.waarstaatjegemeente.nl).

op het versterken van de monitoring zoals opgenomen in het Beleidsplan Sociaal Domein. Hierbij monitoren we niet alleen de doelen en inspanningen via met de doelgroep en raadscommissie afgestemde indicatoren, maar duiden we ook in hoeverre dit bijdraagt aan het behalen van de beoogde maatschappelijke effecten. We betrekken de ervaringen van inwoners en professionals nadrukkelijk bij het meten en duiden van de doelen en maatschappelijke effecten.

Voor meer gedetailleerde informatie over de regionale en lokale jeugdhulpcijfers verwijzen wij u graag door naar de bijlagen. Uiteraard houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen. Daarnaast bent u van harte uitgenodigd voor de regionale raadsinformatiebijeenkomst over de Regiovisie monitor 2023 op 25 september a.s. in Delft. Tijdens deze bijeenkomst wordt u ook bijgepraat over de bestuurlijke opdracht kostenbeheersing.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.